

УДК 343.1

СІВЕРСЬКИЙ О. М.,

здобувач кафедри правосуддя
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПОЗИЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯВКИ УЧАСНИКІВ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Анотація. У статті зроблено аналіз застосування позицій із рішень Європейського суду з прав людини, які стосуються порушень розумних строків кримінального провадження, у тому числі через неявку учасників кримінального провадження, показано результати опитувань суддів, прокурорів, адвокатів в Україні й Республіці Польща, запропоновано проекти законодавчих змін.

Ключові слова: привід, забезпечення кримінального провадження, забезпечення явки, забезпечення явки до суду, заходи забезпечення, явка в суд.

Постановка проблеми. Незважаючи на появу в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України) [1] розширеного переліку заходів забезпечення кримінального провадження (далі – ЗЗКП), в Україні продовжує існувати негативна практика порушення розумних строків у кримінальному провадженні та неякісне проведення досудового слідства насамперед через неявку учасників кримінального провадження на виклик слідчого, прокурора, слідчого судді, суду, ігнорування позицій із рішень Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ), відсутність імплементації таких позицій у національне законодавство України, невідзначеність у ст. 28 КПК України моменту початку перебігу розумного строку та його закінчення.

Предметом статті є висвітлення рішень ЄСПЛ, які стосуються затягування досудового розслідування й судового розгляду через причини nereагування або недостатнього реагування на неявку учасників кримінального провадження в судах України, обґрунтування напрацьованих змін до законодавства України, які підвищили б дисципліну дотримання строків розслідування й розгляду матеріалів кримінального провадження, спираючись на заходи забезпечення кримінального провадження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На теренах колишнього СРСР ЗЗКП досліджують учені, які проживають і працюють у Російській Федерації (А.Н. Ахпанов, Б. Альмухаметов, Б.Б. Булатов, Б.Т. Безлепкін, Б.Т. Базилев, В.А. Михайлов, В.В. Николюк, В.М. Корнуков, В.І. Камінсько,

В.С. Чистякова, В.В. Кальницький, В.Ю. Мельников, В.П. Бож'єв, Г.Н. Ветрова, Д.І. Фельдман та інші), Україні (А.В. Молдаван, В.В. Назаров, Г.К. Кожевніков, Л.М. Лобойко, О.Г. Яновська, С.М. Смоков, Т.В. Садова, О.Р. Михайленко, Ю.П. Аленін, О.Б. Муравін, О.П. Кучінська, Ю.М. Мірошниченко, Ю.М. Грошевий, М.А. Погорецький, О.Ю. Костюченко, О.М. Гумін, О.Г. Шило, В.П. Шпонька, А.Ю. Шумилов, Ю.П. Янович та інші), Республіці Білорусь (П.В. Грідюшко, В.В. Мелешко, А.Г. Пурс, В.Л. Василевська, А.О. Головка, А.О. Данилевич, С.В. Долгорукова, А.В. Дулова, Л.Л. Зайцева, Ю.А. Ключников, Л.І. Кукреш, І.І. Мартинович, Е.А. Матвієнко, П.В. Митник, М.І. Пастухова, Р.М. Питальова, Е.А. Саркісова, А.В. Солтанович та інші) тощо.

За попереднє 10-річчя можна відзначити дисертаційні дослідження П.С. Грідюшка (2004 р.), С.О. Новожилова (2005 р.), О.В. Нікітіної (2006 р.), Д.Л. Василенка (2007 р.), О.Е. Михайлової, Е.Л. Биктимерова, С.М. Воробей, Д.Р. Ісєєва, Т.В. Садової (2009 р.), І.Д. Гайнова, А.В. Захарка, І.М. Янченко О.Г. Пурса (2010 р.), А.А. Павлової, С.В. Пастушенка (2011 р.). Ці вчені зробили величезний внесок у розвиток теорії та практики застосування ЗЗКП.

Погоджуємося з визначенням К.Б. Калиновського та А.В. Смирнова, що спільним для всіх заходів кримінально-процесуального примусу є можливість їх здійснення незалежно від волі й бажання особи, до якої вони застосовуються. Така можливість, однак, не завжди стає реальною, оскільки громадяни нерідко не лише не перешкоджають посадовій особі виконувати свої обов'язки, а й добровільно та свідомо виконують приписи норм права. Водночас сама можливість примусового виконання цих заходів надає їм об'єктивно-примусового характеру [2, с. 160].

На нашу думку, правильним є таке твердження О.Г. Яновської: «Рішення слідчих суддів щодо застосування заходів забезпечення кримінального провадження найбільш чутливо сприймаються та оцінюються учасниками кримінального судочинства, адже подібні рішення найчастіше обмежують чи порушують такі конституційні права, як право на свободу, особисту недоторканність, право на приватне життя та власність» [3, с. 27].

Мета статті – використовуючи результати опитування суддів, прокурорів, адвокатів в Україні та республіці Польща, а також аналіз рішень ЄСПЛ, які стосуються затягування досудового розслідування й судового розгляду через nereагування або недостатнє реагування на неявку учасників кримінального провадження в судах України, запропонувати зміни до чинного КПК України для вдосконалення механізму ЗЗКП.

Виклад основного матеріалу дослідження. 17 липня 1997 р. Верховна Рада України ратифікувала Європейську конвенцію про захист прав людини та основних свобод від 3 вересня 1953 р. (далі – Конвенція) [4], тому на Україну поширюється юрисдикція ЄСПЛ.

Ухвалений 13 квітня 2012 р. КПК України в ст. 8 закріпив, що «принцип верховенства права в кримінальному провадженні застосовується з урахуванням практики Європейського суду з прав людини» та «кримінальне процесуальне законодавство України застосовується з урахуванням

практики Європейського суду з прав людини». Натомість ст. 9 Конституції України [5], визначає: «Чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України. Укладення міжнародних договорів, які суперечать Конституції України, можливе лише після внесення відповідних змін до Конституції України».

Стаття 26 Віденської конвенції «Про право міжнародних договорів» 1969 р. [6] (ратифікована Україною 14 травня 1986 р), вказує, що кожен чинний договір є обов'язковим для його учасників і повинен добросовісно виконуватися (*pacta sunt servanda*), а ст. 27 названого документа передбачає, що учасник не може посилатися на положення свого внутрішнього права як на виправдання для невиконання ним договору.

У ст. 19 Закону України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. [7] визначено: «Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені у відповідному акті законодавства України, то застосовуються правила міжнародного договору».

З огляду на названі норми пріоритет під час застосування норм права в разі розходження положень Конвенції з нормами внутрішнього законодавства України набувають саме Конвенція та практика ЄСПЛ.

Визнання практики ЄСПЛ на законодавчому рівні поставило питання імплементації прецедентних рішень ЄСПЛ англосаксонського типу в національну систему романо-германського типу та визнання серед науковців-юристів того факту, що на сьогодні національна система права фактично і юридично стала змішаною, оскільки рішення ЄСПЛ у процесі їх імплементації набувають усе більшого впливу на національну систему права України. Така тенденція посилюється, оскільки Україна заявила про своє бажання інтегруватися в європейські правові, військові та політичні інститути.

Однак процес імплементації Конвенції характерний не лише для України. В Австрії Конвенція має конституційний статус і пріоритет перед нормами національного права. У Нідерландах, Франції, Бельгії, Швейцарії норми Конвенції, які не інкорпоровані в національне законодавство, мають пряму дію та пріоритет перед нормами національного права, які не відповідають Конвенції. В Італії, Німеччині положення Конвенції, які мають пряму дію, доволі часто використовуються як норми ординарного законодавства, тобто такі, що мають пріоритет перед нормами, які були чинними до набрання чинності Конвенцією в цих країнах.

Так, Федеральний конституційний суд Німеччини в 1987 р. постановив: «Як правило, Конвенція переважає над законодавством, прийнятим після набуття нею чинності, якщо лише чітко не встановлено, що законодавчий орган виразив протилежну волю, а також що Основний Закон повинен тлумачитися у світлі Конвенції» [8, с. 831–836].

Для національних судів України застосування практики ЄСПЛ та Конвенції набуло особливої ваги після прийняття 23 лютого 2006 р. Закону

України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» [9], який став результатом узагальнення численних резолюцій Комітету міністрів Ради Європи [10; 11]. У законі знайшла відображення правова позиція ЄСПЛ щодо наслідків, визначена в рішенні «Броньовський проти Польщі» від 22 червня 2004 р. [12].

У зв'язку з тим, що ст. 28 «Розумні строки» КПК України не містить вказівки про початок (момент), коли необхідно відраховувати перебіг строку кримінального провадження, для визначення такого моменту слід звернутися до практики ЄСПЛ.

ЄСПЛ вказує, що відлік перебігу строку кримінального провадження починається з моменту пред'явлення обвинувачення в широкому сенсі. Сюди включається арешт, початок слідства, коли особі повідомляють про підозру, повідомлення про кримінальне переслідування та «інші дії, що припускають схожі затвердження й роблять істотний вплив на становище підозрюваного» (справа «Екле проти Німеччини» 1982 р.) [13]. У п. 1 Постанови «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення» від 17 жовтня 2014 р. [14] Пленум Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ зазначив: «Відповідно до практики Європейського суду з прав людини, визначаючи межі перебігу таких строків, слід виходити з такого: у кримінальному провадженні враховується як період досудового розслідування, так і період судового розгляду й апеляційного провадження. При цьому перебіг строків у кримінальному провадженні починається із часу, коли особі повідомлено про підозру, або з моменту затримання особи за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, а закінчується в момент, коли вирок набрав законної сили або кримінальне провадження закрито в цілому чи щодо конкретної особи».

Згідно зі ст. 6 Конвенції виконання судового рішення є складовою частиною судового розгляду, завершальною стадією судового провадження (справи «Горнсбі проти Греції» від 19 березня 1997 р., «Ромашов проти України» від 27 липня 2004 р., «Дубенко проти України» від 11 січня 2005 р., «Нечипорук і Йонкало проти України» від 21 квітня 2011 р. тощо).

На жаль, чіткі вказівки про момент початку й закінчення перебігу строків у кримінальному провадженні для вирахування того, чи були певні дії здійснено в «розумні строки», не наведені в КПК України.

Виникає непорозуміння дотримання й контролю строків після набрання вироком законної сили, навіть якщо всі процесуальні дії до цього було здійснено в установлені процесуальні строки, оскільки, як відомо, на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про державну виконавчу службу» та Закону України «Про виконавче провадження» від 22 жовтня 2000 р. [15] Державну виконавчу службу України було відокремлено від судів, вона є самостійним інститутом, виконання судового рішення (вироку) може й відбувається протягом тривалого строку (може

тривати і рік, і два, і чотири), що є порушенням у розумінні положень Конвенції.

Поряд з іншими недоліками, які призвели до затягування розслідування й розгляду матеріалів кримінального провадження в судах України, ЄСПЛ неодноразово вказував на незабезпечення державними органами явки учасників кримінального провадження для вчинення процесуальних дій, що призвело до порушення розумних строків у кримінальному провадженні; це є порушенням п. 1 ст. 6 Конвенції «Порушення права на розгляд справи судом протягом розумного строку та на безсторонній суд».

Наприклад, про такі порушення було зазначено в рішенні ЄСПЛ у справах «Коберник проти України» [16] та «Рудніченко проти України» [17].

Передумовами порушень розумних строків, як зазначив ЄСПЛ, стала низка організаційних і технічних недоліків під час судового провадження в національному суді та незабезпечення державою явки інших підсудних, свідків і постраждалих (справа «Коберник проти України»).

Від умисної неявки й неможливості забезпечити явку на виклик слідчого, прокурора, слідчого судді, суду учасників кримінального провадження слід відрізнити використання такими учасниками процесуальних засобів (подання клопотань, відвід судді тощо), які можуть розцінюватися як умисне затягування розслідування або розгляду в суді матеріалів кримінального провадження, проте використовуються в межах норм КПК України. Із цього приводу ЄСПЛ не розглядає як порушення розумного строку з боку держави випадки, коли особа втекла від органів, що ведуть процес (справа «Vanditelli v. Italia»), коли обвинуваченим застосовувалися процесуальні заходи для затримання провадження (справа «Beaumartin v. France») [18], випадки систематичних відводів суддів без нагальної необхідності (справа «Екле проти Німеччини»). ЄСПЛ виходить із того, що на підозрюваного чи обвинуваченого не можна покладати відповідальність за затягування строків слідства або судового розгляду, якщо причиною стало те, що ці особи використовували всі форми оскарження, які їм надає законодавство.

На нашу думку, для усунення причин порушення процесуальних строків (розумних строків) необхідно деяким порушенням, які на сьогодні є адміністративно караними, надати статус кримінально караних проступків (наприклад, прояв неповаги до суду) та включити відповідну норму про це діяння до КПК України та Кримінального кодексу України.

Також продовжує існувати в Україні ганебна практика, коли суди у випадку неявки в судове засідання свідків і невиконання ухвал суду про привід оголошували покази свідків, які вони давали під час досудового слідства, і наводили їх у вирок, що є порушенням ст. 6 Конвенції, згідно з якою кожний обвинувачений має право допитувати свідків обвинувачення або вимагати, щоб їх допитали, а також вимагати виклику й допиту свідків захисту на тих самих умовах, що й свідків обвинувачення.

Для виявлення того, чи застосовують слідчі, прокурори, судді під час прийняття рішень про застосування ЗЗКП та складення процесуальних

документів позиції з рішень ЄСПЛ на досудовому слідстві й у судовому провадженні, 20 серпня 2014 р. в Польщі (Районному суді м. Перемишля (Sąd Rejonowy w Przemyślu) за адресою: 37-700 Przemyśl, ul. Mickiewicza, 14) та 21 серпня 2014 р. в Україні (Личаківському районному суді м. Львова за адресою: м. Львів, вул. Б. Лепкого, 16) було опитано прокурорів, суддів та адвокатів. Опитуваним було поставлено декілька запитань із тематики ЗЗКП, проте для нашої статті значення мають відповіді на таке питання: «Чи вказуєте Ви норми Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод і позиції з рішень Європейського суду з прав людини в процесуальному документі, який Ви складаєте під час застосування заходів забезпечення кримінального провадження?»

У Районному суді м. Перемишля опитані три судді відповіли, що вони в кожному четвертому процесуальному документі під час застосування ЗЗКП вказують норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ (що становить 25%).

Опитані три обвинувачі м. Перемишля на аналогічне питання відповіли, що під час застосування ЗЗКП не вказують норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ (що становить 0%).

Опитані три адвокати м. Перемишля на аналогічне питання відповіли, що вони завжди вказують у процесуальному документі (поясненнях, клопотаннях) під час вирішення питання про застосування ЗЗКП норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ (що становить 100%).

У Личаківському районному суді м. Львова опитані три судді відповіли, що вони не вказують у процесуальному документі під час застосування ЗЗКП норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ (що становить 0%).

Опитані три прокурори в Личаківському районному суді м. Львова на аналогічне питання відповіли, що вони не вказують у процесуальному документі під час застосування ЗЗКП норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ (що становить 0%).

Опитані три адвокати в Личаківському районному суді м. Львова на аналогічне питання відповіли, що вони завжди вказують у процесуальному документі (поясненнях, клопотаннях) під час вирішення питання про застосування ЗЗКП норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ (що становить 100%).

Наведене опитування показує, що в Районному суді м. Перемишля судді мало застосовують, а в Личаківському районному суді м. Львова судді й обвинувачі взагалі не застосовують норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ під час вирішення питання про застосування ЗЗКП, а захисники, навпаки, застосовують. Це свідчить про недостатній рівень знань норм Конвенції та рішень ЄСПЛ, відсутність бажання суддів і прокурорів, вимог до суддів і прокурорів посилатися на норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ під час прийняття процесуальних рішень.

Для перевірки відповідей суддів, обвинувачів та адвокатів м. Львова нами з 17 грудня 2013 р. по 20 серпня 2014 р. за даними Єдиного державного реєстру судових було здійснено аналіз рішень 40 ухвал Личаківського районного суду м. Львова про привід, 40 ухвал про накладення грошового

стягнення, 10 ухвал про тимчасове обмеження в користуванні спеціальним правом, 10 ухвал про відсторонення від посади, 10 ухвал про тимчасовий доступ до речей і документів, 5 ухвал про тимчасове вилучення майна, 10 ухвал про арешт майна, 5 ухвал про затримання особи, 10 ухвал про обрання запобіжного заходу «тримання під вартою», 10 ухвал про обрання запобіжного заходу «особисте зобов'язання», 5 ухвал про обрання запобіжного заходу «особиста порука», 10 ухвал про обрання запобіжного заходу «застава», 10 ухвал про обрання запобіжного заходу «домашній арешт».

З вивчених документів з'ясовуємо, що в жодному випадку ухвали не містять посилань на норми Конвенції та позиції з рішень ЄСПЛ (що становить 0%).

Висновки. Для вдосконалення імплементації позицій із рішень ЄСПЛ у національне кримінально-процесуальне законодавство та усунення недоліків законодавства, що породжують тривалі строки досудового слідства й судового розгляду, необхідно здійснити такі заходи:

– для підвищення рівня довіри населення та сприйняття роботи суддів, роботи слідчого, прокурора, захисників, пов'язаної із застосуванням ЗЗКП, необхідно Міністерству освіти і науки України внести до навчальної програми для 10–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів під час вивчення предмета «Правознавство» відвідини учнями навчальних закладів як слухачами засідань у суді, на яких вирішуються питання про обрання й скасування заходів забезпечення кримінального провадження;

– розробити й подати до Верховної Ради України проект закону щодо забезпечення розгляду справ у судах протягом розумного строку та порядку компенсації за порушення права на судочинство в розумний строк або права на виконання судового рішення в розумний строк;

– для встановлення точного моменту початку й кінця перебігу строку кримінального провадження ст. 28 КПК України необхідно сформулювати так: «Для визначення факту порушення права на здійснення кримінального судочинства в розумний строк щодо особи, яка звернулася із заявою про присудження компенсації, враховують період часу, що починається з моменту, коли було внесено відомості про кримінально каране діяння до Єдиного реєстру досудових розслідувань, і закінчується моментом набрання законної сили обвинувальним чи виправдувальним вироком суду або постановою (ухвалою) про припинення кримінального провадження»;

– доповнити ст. 113 КПК України п. 3 такого змісту: «На підозрюваного або обвинуваченого не можна покладати відповідальність за затягування строків слідства або судового розгляду, якщо причиною послужило те, що ці особи використовували форми подання заяв, клопотань, скарг згідно із законодавством»;

– у ст. 185-3 Кодексу України про адміністративні правопорушення склад адміністративного проступку («прояв неповаги до суду») встановити лише за несвоєчасну явку (разову неявку) у суд учасників процесу без поважних причин;

– у проекті закону про кримінальні проступки передбачити кримінальну відповідальність за злісне, тобто повторне без поважних причин, ухилення від явки в суд учасників кримінального процесу, без яких не можливий розгляд судової справи та (або) матеріалів кримінального провадження та особиста участь яких у судовому розгляді визнається обов'язковою.

Міністерству юстиції України та Державній судовій адміністрації України необхідно регулярно проводити семінари для суддів, а Генеральній прокуратурі України – для прокурорів усіх рівнів із метою навчання застосування норм Європейської конвенції про захист прав людини та основних свобод і позицій із рішень Європейського суду з прав людини.

Література:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
2. Калиновский К.Б. Уголовный процесс : [пособие по подготовке к экзамену] / К.Б. Калиновский, А.В. Смирнов. – СПб. : Питер, 2003. – 160 с.
3. Яновська О.Г. Застосування практики Європейського суду з прав людини при здійсненні судового контролю у кримінальному провадженні / О.Г. Яновська // Вісник Академії адвокатури України. – 2013. – № 2. – С. 27.
4. Про захист прав людини та основних свобод : Європейська Конвенція від 3 вересня 1953 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
5. Конституція України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show>.
6. Про право міжнародних договорів : Віденська конвенція від 1969 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_118.
7. Про міжнародні договори України : Закон України від 29 червня 2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>.
8. Ress G. The Effects of Judgments and Decisions in Domestic Law / G. Ress // The European System for the Protection of Human Rights. – 1993. – P. 831–836.
9. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>.
10. Рекомендація Rec(2004)5 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо перевірки узгодженості законопроектів, існуючих законів та адміністративної практики зі стандартами, викладеними в Європейській конвенції з прав людини, від 12 травня 2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_574.
11. Рекомендація Rec(2004)4 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо місця Європейської конвенції з прав людини в університетській освіті та професійній підготовці від 12 травня 2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://docs.dtkr.ua/ua/doc/1014.3712.0>.
12. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Броньовський проти Польщі» від 22 червня 2004 р. (заява № 31443/96) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_340.
13. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Екле проти Німеччини» від 15 липня 1982 р. (заява № 8130/78) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vgsu.arbitr.gov.ua/files/pages/ECHR.htm>.

14. Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення : Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 р. № 11 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0011740-14>.
15. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям законів України «Про державну виконавчу службу» та «Про виконавче провадження» : Закон України від 19 жовтня 2000 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2056-14>.
16. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Коберник проти України» (заява № 45947/06) від 25 липня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minjust.gov.ua/file/30435>.
17. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Рудніченко проти України» від 11 липня 2013 р. (заява № 2775/07) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://minjust.gov.ua/file/30690>.
18. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Beaumont v. France» від 24 листопада 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:ihrl/2931echr94.case.1/law-ihrl-2931echr94>.

Северский А. М. Позиции Европейского суда по правам человека относительно обеспечения явки участников уголовного производства

Аннотация. В статье сделан анализ применения позиций из решений Европейского суда по правам человека, касающихся нарушений разумных сроков уголовного производства, в том числе из-за неявки участников уголовного производства, показаны результаты опросов судей, прокуроров, адвокатов в Украине и Республике Польша, предлагаются проекты законодательных изменений.

Ключевые слова: привод, обеспечение уголовного производства, обеспечение явки, обеспечение явки в суд, меры обеспечения, явка в суд.

Siverskyi O. Position of the European of the court of human rights by appearance in criminal proceedings

Summary. The article analysis of the position of the European Court of Human Rights concerning violations reasonable time criminal proceedings, including members because of the absence of criminal proceedings, shows the results of surveys of judges, prosecutors, lawyers in Ukraine and Poland. The subject of the article is to highlight the European Court of Human Rights judgments relating to delay the preliminary investigation and trial for reasons non-responsiveness or lack of response to the failure to appear participants in criminal proceedings in the courts of Ukraine, study elaborated amendments to the legislation of Ukraine, which would have increased the discipline of meeting deadlines investigation and consideration of criminal proceedings based on measures to criminal proceedings. Using the results of a survey of judges, prosecutors, lawyers in Ukraine and Poland, as well as analysis of the European Court concerning delays in pre-trial investigation and trial for reasons non-responsiveness or lack of response to the failure to appear participants in criminal proceedings in the courts of Ukraine, proposed changes to the current Code of Ukraine to improve the effect of ensuring application of the criminal proceedings.

Key words: actuator, ensure the criminal proceedings, ensuring the appearance, appearance in court, measures to ensure, appearing in court.